

# S. Sayısı : 108

## Resmî devair ve müessesat ile Devlete aid idare ve şirket-lerde ve menafii umumiyeye hadim müesseselerde bulun- durulacak vesaiti nakliye hakkındaki 1296 sayılı kanuna ek kanun lâiyhası ve Bütçe encümeni mazbatası (1/108)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar müdürlüğü

Sayı : 6/2136

28 - IV - 1939

### Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Nakil vasıtaları hakkındaki 1296 sayılı kanuna ek olarak Maliye vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 26 - IV - 1939 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil

Dr. R. Saydam

### Esbabı mucibe lâiyhası

Temyiz mahkemesi birinci reisliği ile Divanı muhasebat ve Devlet şûrası reislikleri ve Temyiz mahkemesi başmüddeiumumiliği için 1296 sayılı kanun mucibince makam otomobili tahsis edilmiş değildir.

Devlet dairelerinde en yüksek mevkileri işgal eden bu makamlar için, ehemmiyetlerine binaen, birer makam otomobili tahsisi icabetmektedir. Bu maksadı teğminen merbut lâiyha tanzim edilmiştir.

### Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe encümeni

Mazbata No. 17

Esas oN. 1/108

12 - V - 1939

### Yüksek Reisliğe

Nakil vasıtaları hakkındaki 1296 sayılı kanuna ek olarak hazırlanıp Başvekâletin 28 - IV-1939 tarih ve 6/2136 sayılı tezkeresile Yüksek Meclise sunulan kanun lâiyhası Encümenimize verilmiş olmakla Maliye vekili Fuad Ağralı hazır olduğu halde okundu ve konuşuldu.

Resmî devair ve müessesat ile Devlete aid idare ve şirketlerde ve menafii umumiyeye hadim müesseselerde bulundurulabilecek nakil vasıtaları hakkındaki 1296 sayılı kanuna bağlı iki şayılı

cedvelde değişiklik yapılmasını isteyen lâiyha Temyiz mahkemesi Birinci reisliği ve Başmüddeiumumiliği ile Divanı muhasebat ve Devlet şûrası reisliklerine birer makam otomobili tahsisi maksadını ihtiva etmekte olup bu mevkilerin ehemmiyetlerine binaen esas itibarile kabul olunmuştur. Ancak, 1296 sayılı kanunda otomobillerin kullanma müddetleri asgarî üç sene olarak tesbit edilmiş ise de memleketimizin umumî yol şartları nazarı dikkate alınmak suretile dahi iyi

kullanılan bir otomobilin asgarî beş sene kullandığı verilen izahat ile anlaşılmiş ve halbuki Ankara şehrinin asfalta çevrilmiş olan yolları üzerinde işleyecek olan bu otomobillerin asgarî müddetten daha uzun bir ömre malik olacakları tabii görülmüş olduğundan bunlar için de asgarî müddet beş sene olarak tesbit edilmiştir.

Gerek bu esas dairesinde ve gerekse tertibe aid bazı değişiklik yapılmak suretile yeniden hazırlanan kanun lâyihası Umumi Heyetin tasvibine konulmak üzere Yüksek Reislige sunulur.

Reis	R. V.	M. M.
<b>İsparta</b>	<b>Kayseri</b>	<b>Trabzon</b>
<i>M. Kerem Ünsal</i>	<i>F. Bayсал</i>	<i>R. Karadeniz</i>

Katib	Bolu	Çanakale
<b>İstanbul</b>	<b>Dr. Zihni Ülgen</b>	<b>R. Bolayır</b>
<i>F. Öymen</i>	<b>Gümüşane</b>	<b>İstanbul</b>
<b>Elâzığ</b>	<b>D. Sakarya Galib</b>	<b>Bahtiyar Göker</b>
<i>M. F. Altay</i>	<b>Kayseri</b>	<b>Kırklareli</b>
<b>Kastamonu</b>	<b>S. Serim</b>	<b>B. Denker</b>
<i>T. Coşkan</i>	<b>Kocaeli</b>	<b>Kütahya</b>
<b>Kırşehir</b>	<b>A. S. Akbaytuğan</b>	<b>A. Tiridoğlu</b>
<i>M. Seyfeli</i>	<b>Mardin</b>	<b>Muğla</b>
<b>Maraş</b>	<b>R. Erten</b>	<b>H. Kitabcı</b>
<i>M. Bozdoğan</i>	<b>Ordu</b>	<b>Sivas</b>
<b>Muş</b>	<b>H. Yalman</b>	<b>Remzi Çiner</b>
<i>Ş. Ataman</i>	<b>Urfa</b>	<b>Yozgad</b>
<b>Trabzon</b>	<b>Sami İşbay</b>	<b>A. Sungur</b>
<i>Sırrı Day</i>	<b>A. Sungur</b>	<b>S. İçöz</b>

## HÜKÜMETİN TEKLİFİ

*Nakil vasıtaları hakkındaki 1296 sayılı kanuna ek kanun lâiyhası*

**MADDE 1** — Resmî devair ve müessesat ile Devlete aid idare ve şirketlerde ve menafii umumiyeye hâdim müesseselerde bulundurulabilecek nakil vasıtaları hakkındaki 21 Mayıs 1928 tarihli ve 1296 sayılı kanunun birinci maddesine bağlı (2) sayılı cedvele aşağıdaki cedvel ilâve edilmiştir.

**MADDE 2** — Bu kanun 1 Haziran 1939 tarihinden muteberdir.

**MADDE 3** — Bu kanun hükümlerini yerine getirmeğe İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

Beherinin azamî mü- bayaa bedeli	Aded	Aşğarı müddeti	istimali
--	------	-------------------	----------

Temyiz mahkemesi birinci reisiği	4 000	1	3
Temyiz mahkemesi başmüddetiumumiliği	4 000	1	3
Devlet şûrası reisiği	4 000	1	3
Divanı muhasebat reisiği	4 000	1	3

26 - IV - 1939

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
Dr. R. Saydam	T. F. Sılay	N. Tınaz
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
Fayık Öztrak	Ş. Saracoğlu	F. Ağrak
Mf.	Na. V.	İk. V. ve G. İ. V.
Yücel		H. Çakır
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V. ve Na. V.
Dr. H. Alataş		Muhlis Erkmen
Mu. Mü. V.	Ti. V.	
A. Çetinkaya	C. Erçin	

## BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

*Resmî devair ve müessesat ile Devlete aid idare ve şirketlerde ve menafii umumiyeye hadim müesseselerde bulundurulabilecek vesaiti nakliye hakkındaki kanunda değişiklik yapılmasına dair kanun lâiyhası*

**MADDE 1** — Resmî devair ve müessesat ile Devlete aid idare ve şirketlerde ve menafii umumiyeye hadim müesseselerde bulundurulabilecek nakil vasıtaları hakkındaki 21 Mayıs 1928 tarih ve 1296 sayılı kanunun birinci maddesine bağlı 2 sayılı cedvele aşağıdaki makamlara aid nakil vasıtaları ilâve edilmiştir.

**MADDE 2** — Aynen kabul

**MADDE 3** — Aynen kabul

### CEDVEL

Beherinin azamî mü- bayaa bedeli	Aded	Aşğarı müddeti	istimali
--	------	-------------------	----------

Temyiz mahkemesi birinci reisiği	4 000	1	5
Temyiz mahkemesi başmüddetiumumiliği	4 000	1	5
Devlet şûrası reisiği	4 000	1	5
Divanı muhasebat reisiği	4 000	1	5

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.  
Bütçe encümeni  
Mazbata No. 60  
Esas No. 1/108

24 - IV - 1940

Yüksek Reisliğe

Resmî devair ve müessesat ile Devlete aid idare ve şirketlerde ve menafii umumiyeye hadim müesseselerde bulundurulacak vesaiti nakliye hakkındaki 1296 sayılı kanuna ek olarak Maliye vekâletince hazırlanıp Başvekâletin 24 - IV - 1939 tarih ve 6/2136 sayılı tezkere-sile Büyük Meclise sunulan kanun lâyihası ge-çen fevkalâde içtima yılında encümenimize havale edilerek tedkik ve müzakere olunduk-tan sonra lâyihanın kabulü hakkında tanzim edilen mazbata Umumi Heyetin tasvibine arz-e dilmisti.

17 - V - 1939 tarihinde Yüksek Umumi He-yetin 13 ncü inikadında mezkûr lâyiha ve maz-batanın müzakeresi sırasında Refik İnce (Ma-nisa) tarafından verilen ve otomobillerin ta-sarrufu mucib olacak şekilde yeniden esaslı bir surette tedkik edilmek üzere bu lâyihanın encümenine iadesi ve Ziya Gevher Etili (Çanak-kale) tarafından da otomobillerin 2 300 lira olarak tesbit edilmesi tekliflerini ihtiva eden takrirler Umumi Heyetçe nazarı itibare alma-rak lâyihanın Bütçe encümenine iadesine ka-rar verilmekle encümenimiz bahsedilen takrir-leri mütaleadan sonra asıl kanun hakkında esaslı tedkikler yapmak ve alâkalı vekâlet ve dairelerden lâzımgelen malûmatı toplamak su-retile bir proje hazırlamak üzere encümen azasından bir komisyon teşkiline karar vere-rek keyfiyeti bu komisyona havale etmişti.

Arzedilen komisyon tarafından yapılan ted-kik neticesinde bir proje tanzim edilmişse de encümence müzakeresi intaç edilemediğinden bu içtima yılında encümenimizce bahsi geçen projenin tedkikine başlanmış ve takrir sahible-ri de encümenine davet edilerek kendilerinin izahları dinlenmiş ve işin daha etraflı tedkiki için başka memleketlerde cari usullerin de bi-

linmesi faydalı olacağı mülâhaza olunarak Hariciye vekâleti vasıtasile elçiliklerimizden bu hususa mütedair kanunların celbine ve en-cümenimizce yeniden bir komisyon teşkiline karar verilmiştir.

Hariciye vekâleti tarafından gönderilen Fransa, İtalya, Belçika, Macaristan, Yugoslav-ya ve Yunanistan Hükümetlerinde meri bu işe müteallik kanunların mütaleasından ve vekâ-letlerden vukubulan davet üzerine gönderilen mutahassıs müdür ve memurlardan izahat alm-dıktan ve Ankara Belediyesinden sorulan bu-na dair hususlar hakkında gelen cevaplar ted-kik olunduktan sonra komisyonun hazırladığı proje encümenimizde müteaddid celselerde ted-kik ve münakaşa olundu.

Encümen, meri kanunda mevcut esaslara göre binek otomobili tahsis edilen zevat ve ma-kamlar için iki cedvel tertibi ve askerî teftiş-lerle emniyet işlerinde kullanılmak üzere bi-nek otomobilleri verilmesi ve kanunun hükmü dairesine giren devair ve müessesatla diğer te-şekküllerin devamlı hizmetlerinin başarılabil-mesi için ihtiyaç görülen vasıtanın binek oto-mobilinden gayri motörlü veya motörsüz vası-talar olması suretinde esaslar tesbit etmiş ve meri kanunda olduğu gibi kullanılacak otomo-billerin azamî fiat miktarı ile asgari miadları-nı tayin ve dört nevi geçmemek üzere otomo-bil tipleri tesbit edilmesi hükümlerini muta-zammın bir proje hazırlanmıştır. Birer sureti İcra Vekilleri Heyetine gönderilen proje üzerine encümenine gelen Başvekille Adliye, Millî Müda-faa, Dahiliye, Maliye, Nafia, İktisad ve Sıhhat ve içtimaî muavenet vekilleri, vekâletlerini alâkadar eden hususlar hakkında verdikleri izahat dinlenerek 19 maddelik bir lâyiha kale-me alınmışsa da kararlaştırılan bazı hüküm-

ler hakkında dermeyan edilen mütalea ve mü-lâhazalar üzerine takriri müzakereye karar ve-rilerek bazı maddelerde tadiller icrası ve lâ-yihaya bağlı cedvellere ilâveler yapılması te-karrür etmiş ve böylece değiştirilen lâyiha ye-niden gözden geçirildiği sırada Devlet hizmet-lerinin ihtiyaç gösterdiği bir çok işlerde binek otomobili ve sair motörlü ve motörsüz vasıtala-rın kullanılmasına lüzum hâsıl olduğu anlaşı-ldığından bu ihtiyaçların esaslı ve etraflı bir surette tesbiti icra vazifesini gören Hükümet tarafından tesbit ve böylece hakikî ve zarurî ihtiyaçların takdiri mümkün olabileceğine en-cümenca kanaat hâsıl olduğundan ve geçen se-ne muvazenei umumiye kanunu hakkında mü-taleatını beyan sırasında encümen, aynı mülâ-hazayı mazbatasında da tebarüz ettirmiş bu-lduğundan bu suretle lüzum görülecek lâyi-hanın Hükümetçe hazırlanması muvafık ola-cağma ve encümenimize evvelce tevdi edilip kabul olunan lâyihada asgarî miad haddi beş sene ve azamî satın alma miktarı dört bin li-ra olmak üzere Temyiz mahkemesi Birinci re-islîği ile Devlet şûrası ve Divanı muhasebat re-islîklerine ve Cümhuriyet Başmüddeiumumilîği makamına mahsus dört otomobilin 1296 sayılı kanunun birinci maddesine bağlı (2) sayılı ced-vele ilâvesi hakkındaki lâyihanın kabulü ile Umumî Heyetin tasvibine arzına ekseriyetle ka-rar verilmiştir.

Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis R. V.  
Kırklareli Kastabonu

B. Denker Lâyihada derpiş edilen dört maka-ma birer otomobil verilmesine ta-raftarım. Diğer mütalea evvelce verilen karara uygun olmadığın-dan son karara iştirak edemem  
T. Coşkan

M. M.	Kâtib	
Kocaeli	İstanbul	Bursa
S. Yargı	F. Öymen	A. N. Ayas
Diyarbakır	Elâzığ	Erzincan
R. Bekit	M. F. Altay	İ. Artun
Giresun	Gümüşane	İsparta
M. Akkaya	D. Sakarya	M. Ünsal
İsparta	Kayseri	Mardin
R. Ünlü	F. Baysal	R. Erten
	Ordu	

Son kararda bulunmadım ve bu karara iştirak etmiyorum  
H. Yalman

Seyhan Seyhan  
N. Eldeniz Bu karara iştirak etmiyorum  
D. Arıkoğlu

Sivas	Trabzon	Urfa
R. Çiner	Sırrı Day	S. İşbay
Yozgad	Yozgad	
A. Sungur	Matlub tasarruf teğmin edilme-diğinden muhalifim	
		S. İçöz